

7

COMERÇ

7.1.

INTRODUCCIÓ

Com en altres edicions, la principal font consultada per redactar aquest apartat és l'Estadística estructural d'empreses (EEE), que publica l'INE i que integra en un únic qüestionari dels sectors de la indústria, els serveis i el comerç, però mantenint la possibilitat de l'anàlisi sectorial. Pel que fa al sector de comerç, l'àmbit poblacional són les empreses radicades a les Illes Balears l'activitat principal de les quals està inclosa en la secció G de CNAE, és a dir, les que es dediquen a la venda i la reparació de vehicles de motor i motocicletes, el comerç a l'engròs i intermediaris del comerç i el comerç al detall. Tal com s'ha indicat en l'apartat relatiu al sector de serveis, l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) anualment fa una explotació ampliada d'aquesta operació estadística, que és la que s'utilitza per redactar aquest apartat.¹ Altrament, s'hi incorporen els resultats anuals de dues operacions estadístiques de caràcter conjuntural, publicades també per l'INE i l'Ibestat, que permeten copsar l'evolució de l'activitat econòmica de les empreses del sector al llarg del 2021. Es tracta dels indicadors d'activitat del sector

1. Com s'ha indicat a l'apartat I.1.5, en aquesta edició de la memòria les dades publicades per l'Ibestat de l'EEE són les més actuals i corresponen al darrer exercici publicat per l'INE, és a dir, el 2020.

de serveis (IASS), en concret els relatius al comerç, i els índexs de comerç al detall, cenyits més específicament a aquestes activitats. En la redacció d'aquest apartat, s'hi inclou per primer cop informació relativa a les vendes fetes per les empreses de les Illes Balears mitjançant comerç electrònic. Atès que no s'hi han inclòs els resultats relatius a les compres fetes a través d'aquesta modalitat, la radiografia no és encara completa. Les dades emprades per abordar aquesta primera aproximació a la situació del comerç electrònic provenen igualment d'una explotació específica de l'Enquesta d'ús de TIC i del comerç electrònic a les empreses, que ha duit a terme l'Ibestat.

7.2.

ELS INDICADORS D'ACTIVITAT
DEL COMERÇ DE L'ANY 2021

Centrant-nos, com dèiem en el paràgraf anterior, en els indicadors d'activitat, si bé l'índex del volum de negoci del sector del comerç dels anys 2020 i 2021 presenta, quant a les traces principals, un comportament similar al de la resta d'activitats englobades en el sector de serveis, s'han de remarcar si més no dues particularitats. D'una banda, el 2020, la facturació de les empreses de comerç no experimenta una davallada tan intensa (-20,9 %, en ter-

mes de variació de la mitjana anual) com la de la resta de serveis (-53,7 %, considerant totes les activitats agregades). De l'altra, la recuperació del comerç l'any 2021 (12,5 %),² tot i que és prou significativa, tampoc no s'aproxima al nivell al qual han arribat la resta d'activitats del sector (37,4 %). Per tant, exceptuant els primers mesos de confinament del 2020 i els mesos de febrer a abril del 2021, en què les trajectòries són pràcticament paral·leles, es podria dir que el comerç ha seguit una evolució relativament autònoma amb fluctuacions menys dràstiques que les que s'han observat en la resta d'activitats del sector. De fet, després de l'embranchada dels tres mesos indicats del 2021, les vendes del comerç es moderen i en el segon semestre registren, respecte al mateix període de l'any precedent, una variació mitjana del 13,0 %, molt discreta si es compara amb la de la resta d'activitats de serveis, que arriba gairebé al 80,0 %. Amb tot, aquesta diferència en la intensitat de la recuperació en termes relatius no ens ha de portar a conclusions errònies, ja que el comerç —la principal branca dels serveis en nombre d'empreses i persones ocupades, juntament amb l'hostaleria— ha contribuït decisivament, com veurem en els apartats següents, a l'aixecament de l'activitat del sector i, per extensió, de tota l'economia.

D'altra banda, l'evolució de l'índex del comerç al detall a preus constants durant el 2021 és pràcticament anàloga a la de l'índex de comerç comentat en el paràgraf

anterior.³ En els dos primers mesos de l'any, encara acusa la inèrcia de les restriccions a la mobilitat i al comerç imposades per controlar l'avanç de la pandèmia, de manera que les variacions interanuals de l'índex romanen en negatiu. A partir del març, es produeix una forta reactivació de les vendes del sector, que es refrenen durant el segon semestre i que arriben a registrar una taxa interanual negativa el mes de desembre. L'exercici es tanca amb un avanç del 7,4 % respecte al 2020 i en termes de variació mitjana.

7.3.

EVOLUCIÓ DEL COMERÇ ELECTRÒNIC A LES ILLES BALEARS (2019-2020)

En la darrera dècada, les noves tecnologies han provocat canvis profunds en tots els sectors econòmics. La digitalització també ha comportat un canvi substancial en la forma de comprar dels consumidors i ha revolucionat la manera com les empreses satisfan les seves necessitats. En els darrers anys, el comerç electrònic ha crescut de forma exponencial. No obstant això, contràriament a les aparences, aquesta modalitat s'ha desaccelerat significativament durant la pandèmia. En el cas de les Illes Balears, ateses les especificitats del seu teixit empresarial, aquest fet encara és més notori. L'objectiu d'aquest capítol és modest i es limita a aportar una radiografia centrada en les característiques i

2. INE i IBESTAT (2022). *Indicadors d'activitat del sector serveis (IASS)*. Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/9eda88c7-878c-4261-88d9-c4f10c92a-03b/7523e530-3b2c-4eac-9d02-766744d0e154/ca/1250002_1501.px.

3. INE i IBESTAT (2022). *Índex de comerç al detall (ICD)*. Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/8d39c114-eb6d-4dbf-bc90-cde4ac1883a4/2be9a963-40c2-4600-9444-73155da05e31/ca/1207006_2002.px (Accedit: 22 de juliol de 2022).

el perfil de les empreses de les Illes que efectuen vendes mitjançant aquesta modalitat.

Per estudiar l'evolució del comerç electrònic, disposam de dues fonts d'informació basades en metodologies prou diferenciades. D'una banda, l'estadística de comerç electrònic, d'àmbit estatal, que publica trimestralment la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC)⁴ i, de l'altra, les dades relatives al comerç electrònic incloses en l'Enquesta d'ús de TIC i del comerç electrònic, d'àmbit estatal i autonòmic, que publica anualment l'INE. En aquest darrer cas, com hem indicat abans, disposam dels resultats d'una explotació específica feta per l'Ibestat expressament per redactar l'apartat. Tot i el seu inqüestionable valor informatiu, s'ha d'advertir que — segurament degut al disseny de la mostra autonòmica que realitza l'INE— presenta algunes limitacions pel que fa a la desagregació dels diferents sectors d'activitat i a la seva combinació amb altres variables com ara les relatives al nombre de persones ocupades de les empreses.

Abans d'abordar la realitat de l'arxipèlag, seguint les dades de la CNMC —que aquí recollim sintèticament perquè il·lustren la forta penetració del comerç electrònic en tots els sectors econòmics— en el conjunt

de l'Estat, en el període comprès entre el 2015 i el 2019, tant el volum de negoci com el nombre de transaccions del comerç electrònic experimenten un impuls molt intens, amb taxes de variació interanuals, pel que fa a la facturació, que solen superar el 25,0 % i que l'any 2018 arriba gairebé al 30,0 % (aquest any la facturació total és de 39.243 milions d'euros). El 2020, es trenca aquesta tendència i es registra un considerable alentiment, amb un increment del volum de negoci només del 5,8 % (51.677 milions d'euros). El nombre de transaccions no decau de forma tan dràstica, però sí que provoca una baixada important del valor mitjà de les transaccions, que passen dels 67 euros l'any 2015 als 50 euros per transacció l'any 2020. Finalment, durant el 2021 es recuperen ambdues variables, però no assoleixen el ritme d'abans de la crisi sanitària. El volum de negoci aquest any arriba a 57.747 milions d'euros,⁵ un 11,7 % més que l'any anterior, i la quantia mitjana per transacció baixa a 49 euros.

Quant a la situació de les Illes Balears i centrant-nos en les empreses de 10 o més persones assalariades, es podria dir de forma resumida que, d'acord amb l'Enquesta de l'any 2020-2021⁶ esmentada abans, els trets principals de les empreses que més venen mitjançant la modalitat electrònica responen al perfil següent: són empreses del sector de serveis, majoritàriament de-

4. A diferència de l'estadística de l'INE, la metodologia que la CNMC utilitza per a aquestes estadístiques només té en compte el comerç electrònic (volum de negoci i nombre de transaccions) duit a terme amb targetes bancàries de pagament adscrites al Sistema de Targetes i Mitjans de Pagament, SA. Per tant, no es recullen les operacions que s'han satisfet mitjançant transferència bancària, contra reemborsament o amb un altre mitjà de pagament. També exclou les vendes fetes a través d'EDI (vendes fetes mitjançant missatges tipus d'intercanvi electrònic de dades, en un format acordat que pot ser tractat de forma automatitzada).

5. CNMC (2022). *Estadísticas de comercio electrónico en España a través de entidades de medios de pago*. <http://data.cnm.es/datagraph/> (Accedit: 22 juliol 2022.)

6. Les variables sobre l'ús de TIC es refereixen al primer trimestre de l'any en què es fa l'enquesta, mentre que la informació sobre el comerç electrònic, que és la que aquí utilitzam, es refereix a l'any anterior, és a dir, al 2020.

dicades a activitats vinculades al turisme —bàsicament hostaleria, transports i serveis de reserves, com agències i altres operadors turístics—, compten amb més de 50 persones ocupades i, finalment, fan les vendes majoritàriament a través de la pàgina web o l'aplicació mòbil de l'empresa mateixa —per tant, transaccions amb clients o consumidors finals—, si bé en el cas de les activitats de transport, agències de viatges, serveis de reserves i altres operadors turístics la proporció de vendes fetes mitjançant missatges tipus d'intercanvi electrònic de dades (EDI) —bàsicament transaccions entre empreses— és també prou significativa (vegeu el quadre I-7.1).

Seguint la tendència a l'alça dels anys precedents, l'any 2019 s'observen els millors resultats en les principals variables relatives al comerç electrònic. Per contra, l'any 2020 la majoria d'aquestes experimenten un fort retrocés. El 2019, gairebé una tercera part (32,0 %) de les empreses de les Balears fan vendes electròniques. El volum de vendes arriba a 9.654 milions d'euros —un 9,6 % més que el 2018—, i representa un poc més del 31,0 % de les vendes totals de les empreses. Gairebé el 65,0% es fan per mitjà d'una pàgina web o d'una aplicació mòbil, mentre que el percentatge restant correspon a transaccions mitjançant EDI. La penetració de la digitalització per sectors econòmics és molt desigual. Per la seva pròpia naturalesa, les vendes electròniques dels sectors industrial i de la construcció són poc rellevants. En canvi, el sector de serveis les monopolitza quasi de forma absoluta, ja que representen el 99,2 % del total. Les vendes mitjançant comerç electrònic de les activitats d'hostaleria (2.807 milions d'euros) s'aproximen al 30,0 % del total de tots els sectors; en canvi,

les del grup d'activitats que engloba, entre d'altres, el transport, les agències de viatges i altres serveis de reserves —de naturalesa clarament turística— representen el 68,2 % (6.586 milions d'euros). A més, per entendre la forta penetració del comerç electrònic en les activitats d'hostaleria de l'arxipèlag, s'ha de posar èmfasi en el fet que més del 93,0 % de les empreses del sector de l'hostaleria fan vendes a través d'aquesta modalitat —principalment mitjançant una pàgina web o una aplicació mòbil— i que el 50,0% de les empreses genera més de la meitat del seu volum de negoci mitjançant el comerç electrònic.

Aquest perfil tan rotundament turístic del comerç electrònic de les Balears —en el conjunt de l'Estat, per exemple, el 2019 les vendes dels serveis d'allotjament representen només el 3,6 % del total de les vendes electròniques— explica que a les Illes, durant el 2020, el volum de negoci generat amb aquesta modalitat (3.279 milions d'euros) es desplomi un -66,0 % davant un -10,4 % en el conjunt de l'Estat. Tenint en compte la composició sectorial del comerç electrònic, l'hostaleria (-79,1 %) i el grup d'activitats en què predominen les que estan vinculades al turisme (-68,0 %) se n'enduen la pitjor part. A l'altre extrem, la indústria i la construcció (118,4 %), i sobretot el comerç (127,0 %), registren increments notables, i el volum de negoci d'aquests tres sectors en conjunt representa quasi el 18,0 % de totes les vendes fetes mitjançant comerç electrònic el 2021, xifres certament impensables en els anys previs a la pandèmia. Durant aquest any, les vendes mitjançant comerç electrònic suposen el 22,0 % del total de vendes de les em-

preses. Malgrat la reducció observada en aquestes variables, el percentatge d'empreses que venen amb aquesta modalitat (31,8 %) és pràcticament el mateix que el de l'any anterior.

Finalment, les empreses amb menys de 10 persones ocupades —microempreses— presenten, respecte a les que acabam de descriure, algunes similituds i també algunes singularitats que intentarem sintetitzar. D'una banda, el 2019 també registren un fort impuls—amb un volum de negoci de 1.205 milions d'euros i un creixement interanual del 258,0 %—, així com un fort retrocés l'any 2020 (−63,5 %), amb un volum de vendes de 440,5 milions d'euros. Igualment, la majoria de transaccions —un 97,0 % del total de les vendes fetes mitjançant comerç electrònic— correspon al sector de serveis. D'altra banda, a diferència de les empreses amb més persones ocupades, el percentatge de facturació sobre el total de vendes electròniques de les microempreses és molt inferior, d'un 9,2 % el 2019 i d'un 4,6 % el 2020. De la mateixa manera, el percentatge d'empreses que fan vendes mitjançant comerç electrònic sobre el total és molt inferior, ja que en les de 10 o més persones ocupades sobrepassa el 30,0 %, mentre que en les de menys de 10 persones ocupades no arriba al 10,0 %. Per acabar, en el cas d'aquestes microempreses, les vendes mitjançant plataformes o missatges tipus EDI és pràcticament irrellevant, atès que la majoria es fan a través de pàgina web o aplicació de mòbil. També és força significatiu que el 2020 més del 75,0 % de les vendes electròniques d'aquestes empreses no es fes per webs o aplicacions pròpies, sinó per plataformes denominades *mercat web* (*marketplace*), com ara Amazon,

Google Shopping, etc., sens dubte com a estratègia per guanyar visibilitat, reputació i augmentar les vendes.

7.4.

L'ENQUESTA ESTRUCTURAL D'EMPRESES DE L'ANY 2020: PRINCIPALS MACROMAGNITUDS

El comerç pateix profundament les conseqüències de la crisi sanitària, encara que, a diferència d'altres activitats de serveis, no presenta uns resultats tan adversos. De totes maneres, convé tenir present que les diferències entre les distintes activitats englobades en el sector són bastant pronunciades. D'acord amb els resultats de l'Estadística estructural d'empreses de l'any 2020 que publica l'INE, de la qual per a l'àmbit autonòmic disposam de l'exploració més extensa que publica l'Ibestat, el teixit empresarial del comerç es redueix lleugerament tant en nombre d'empreses (−0,5 %) com d'establiments (−3,0 %), amb les activitats de venda i reparació de vehicles com a principals damnificades. El volum de negoci del sector (12.629 milions d'euros) cau un −17,9 % interanual, si bé les activitats de venda i reparació de vehicles —sobretot a causa del fort retrocés observat en les activitats de manteniment i reparació— i el comerç a l'engròs presenten davallades per sota de la mitjana, d'un −20,2 % i un −23,1 % respectivament. La facturació en el comerç al detall, la principal activitat del sector en nombre d'empreses i de persones ocupades, davalla de forma més moderada (−13,5 %) (vegeu el quadre I-7.2).

QUADRE I-7.1. VENDES A TRAVÉS DE COMERÇ ELECTRÒNIC PER SECTOR D'ACTIVITAT (EMPRESSES DE 10 PERSONES OCUPADES O MÉS) (2019-2020)						
	Total sectors	Indústria i construcció	Serveis	Comerç	Hostaleria	Altres serveis
2019						
Vendes a través de comerç electrònic (milers d'euros)	9.653.695	81.800	9.571.895	178.230	2.807.021	6.586.644
Mitjançant una pàgina web o aplicacions mòbils (milers d'euros)	6.204.962	24.757	6.180.205	95.350	2.022.465	4.062.390
Mitjançant missatges tipus EDI o similars (milers d'euros)	3.448.734	57.043	3.391.690	82.879	784.557	2.524.254
% sobre les vendes totals	31,2	1,7	36,7	3,4	49,8	43,4
% d'empreses que venen per comerç electrònic sobre el total	32,0	11,0	44,6	22,9	93,7	30,0
% d'empreses que venen ≥ al 10% del total de vendes	23,2	4,7	34,2	10,4	81,9	22,6
% d'empreses que venen ≥ al 50% del total de vendes	11,1	0,1	17,6	1,5	50,0	9,6
2020						
Vendes a través de comerç electrònic (milers d'euros)	3.279.448	178.626	3.100.822	404.649	586.027	2.110.147
Mitjançant una pàgina web o aplicacions mòbils (milers d'euros)	1.773.686	129.988	1.643.698	209.576	453.443	980.679
Mitjançant missatges tipus EDI o similars (milers d'euros)	1.505.762	48.639	1.457.124	195.073	132.584	1.129.468
% sobre les vendes totals	21,9	4,9	27,4	8,4	46,0	40,6
% d'empreses que venen per comerç electrònic sobre el total	31,8	17,7	39,6	29,8	80,4	20,8
% d'empreses que venen ≥ al 10% del total de vendes	24,3	11,6	31,4	16,1	73,8	16,8
% d'empreses que venen ≥ al 50% del total de vendes	9,7	2,5	13,7	2,6	40,5	5,7

Font: IBESTAT (2022), a partir de dades de l'INE. Enquesta d'ús de TIC i del comerç electrònic a les empreses (exploració específica; dades no publicades).

QUADRE I-7.2. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DEL SECTOR DEL COMERÇ A LES ILLES BALEARS SEGONS L'ACTIVITAT (2019-2020)

	Venda i reparació de vehICLES de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
2019				
Nombre d'empreses	1.826	4.641	10.626	17.093
Nombre d'establiments	2.007	5.246	13.468	20.721
Volum de negoci (milers d'euros)	1.954.309	5.738.832	7.694.483	15.387.624
Valor de producció (milers d'euros)	596.585	1.582.344	2.548.131	4.727.060
VAB a preus de mercat (milers d'euros)	307.205	973.475	1.610.878	2.891.558
Despeses de personal (milers d'euros)	196.555	613.966	966.949	1.777.470
Consums intermedis (milers d'euros)	289.380	608.869	937.253	1.835.502
Excedent brut d'explotació (milers d'euros)	105.050	344.297	566.890	1.016.237
Població ocupada mitjana	8.265	22.925	47.778	78.969
Població ocupada a 30 de setembre	8.060	23.186	46.632	77.878
2020				
Nombre d'empreses	1.681	4.625	10.695	17.001
Nombre d'establiments	1.827	5.217	13.066	20.109
Volum de negoci (milers d'euros)	1.560.317	4.413.174	6.656.468	12.629.959
Valor de producció (milers d'euros)	480.348	1.217.674	2.175.791	3.873.814
VAB a preus de mercat (milers d'euros)	226.707	666.310	1.288.263	2.181.280
Despeses de personal (milers d'euros)	158.727	514.894	835.542	1.509.164
Consums intermedis (milers d'euros)	253.641	551.364	887.528	1.692.534
Excedent brut d'explotació (milers d'euros)	67.935	148.246	395.364	611.545
Població ocupada mitjana	7.510	21.239	44.587	73.337
Població ocupada a 30 de setembre	7.305	20.920	44.387	72.612

Font: IBESTAT (2022), a partir de dades de l'INE, Estadística estructural d'empreses. Disponible a: https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/c53d9312-071f-40fa-92a2-1e759b129fa9/f8637816-ae2d-40cd-aecc-7f7b9d878846/csl/250001_2601.px (Accedit: 22 juliol 2022)

El valor de la producció (3.873 milions d'euros) decau un -18,1 % interanual, i el valor afegit brut generat (2.181 milions) disminueix gairebé una quarta part (-24,6 %) respecte a l'any precedent, amb un retrocés molt més marcat en el comerç a l'engròs (-31,6 %).

Les despeses de personal, que inclouen els pagaments en concepte de sous i salaris, segueixen la tònica descrita i també disminueixen un -15,1 %. L'excedent brut d'explotació és la variable que presenta la caiguda més pronunciada, de quasi un -40,0 % en el conjunt del sector; en el cas del comerç a l'engròs és d'un -57,0 %. Quant a la distribució del VAB entre els seus components —remuneració dels assalariats i excedent brut d'explotació—, el pes de les rendes del capital en el conjunt del sector cedeix 7,1 punts percentuals respecte al 2019 i se situa en un 28,0 %.

Finalment, el nombre de persones ocupades el 2020 és de 73.337 i representa una reducció mitjana del -7,1 %. La pèrdua de capital humà és sensiblement superior en les activitats de venda i reparació de vehicles —especialment en les empreses de manteniment i reparació— i en el comerç a l'engròs, amb taxes respectives del -9,1 % i -7,4 %.

7.5.

PRINCIPALS INDICADORS I COEFICIENTS

La capacitat de generació de rendes del sector —el valor afegit generat en relació amb el valor de la producció— cedeix gairebé 5,0 punts percentuals i queda en

un 56,3 %, amb diferències ben marcadades, de més de 10,0 punts percentuals, entre les activitats de venda i reparació de vehicles (47,2 %) i el comerç al detall (59,2 %). La productivitat per ocupat —generalment de les més baixes del sector de serveis— aquest any se situa lleugerament per sobre de la seva mitjana i és de 29,7 milers d'euros, que representen una reducció interanual de quasi el -19,0 %. El cost laboral unitari (20,6 milers d'euros) disminueix un -8,4 % interanual i el salari mitjà (19,3 milers d'euros) un -9,4 %. La taxa de despeses de personal —relació entre les despeses de personal i el valor afegit brut— s'incrementa un poc més de 8,0 punts percentuals en el conjunt del sector i se situa en el 69,2 %. S'ha de remarcar especialment l'increment de 14,2 punts percentuals en les activitats de comerç a l'engròs, la taxa del qual queda en un 77,3 % (vegeu el quadre I-7.3).

D'altra banda, la taxa de salarització —la proporció de persones assalariades sobre el conjunt d'ocupats— es manté pràcticament en el mateix nivell que el 2019 en totes les activitats del sector i se situa de mitjana en un 81,9 %. Finalment, la taxa de participació femenina en el personal assalariat en el conjunt del sector (42,5 %) només baixa un dècima respecte al 2019, si bé, a causa de la distinta naturalesa de les activitats, s'observen diferències importants. La participació femenina en les activitats de venda i reparació de vehicles, tot i que s'incrementa en 3,4 punts percentuals, presenta una taxa molt baixa (16,6 %), mentre que en el comerç al detall aquesta presència és majoritària (53,5 %), per bé que aquest any ha disminuït 2,0 punts percentuals.

QUADRE I-7.3. PRINCIPALS COEFICIENTS DEL SECTOR DEL COMERÇ A LES ILLES BALEARS SEGONS L'ACTIVITAT (2019-2020)

	Venda i reparació de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
2019				
Persones ocupades per empresa	5	5	4	5
Persones ocupades per establiment	4	4	4	4
Productivitat (milers d'euros)	37,2	42,5	33,7	36,6
Salari mitjà (milers d'euros)	23,4	24,6	19,2	21,3
Cost laboral unitari (milers d'euros)	23,8	26,8	20,2	22,5
Taxa de valor afegit (%)	51,5	61,5	63,2	61,2
Taxa de despeses de personal (%)	64,0	63,1	60,0	61,5
Taxa d'assalariats (%)	78,5	85,9	81,7	82,6
Taxa d'assalariats a 30/09 (%)	80,5	84,9	83,7	83,7
Taxa femenina d'assalariats a 30/09 (%)	13,2	27,0	55,5	42,6
2020				
Persones ocupades per empresa	4	5	4	4
Persones ocupades per establiment	4	4	3	4
Productivitat (milers d'euros)	30,2	31,4	28,9	29,7
Salari mitjà (milers d'euros)	20,5	21,9	17,8	19,3
Cost laboral unitari (milers d'euros)	21,1	24,2	18,7	20,6
Taxa de valor afegit (%)	47,2	54,7	59,2	56,3
Taxa de despeses de personal (%)	70,0	77,3	64,9	69,2
Taxa d'assalariats (%)	79,5	85,6	80,6	81,9
Taxa d'assalariats a 30/09 (%)	81,8	86,9	81,0	82,7
Taxa femenina d'assalariats a 30/09 (%)	16,6	28,0	53,5	42,5

Font: IBESTAT, a partir de dades de l'INE

7.6.

PRINCIPALS RESULTATS D'EXPLOTACIÓ

El 2020, els ingressos d'exploració de les empreses dedicades al comerç arriben a 12.913 milions d'euros i suposen un decreixement interanual d'un -17,7 %. A més, les despeses d'exploració també baixen —registren una variació una mica inferior (-15,4 %)— i el volum total arriba a 12.571 milions d'euros (vegeu el quadre I-7.4).

Les inversions en actius materials registren la davallada més intensa. L'import del 2020 (159,0 milions d'euros) representa una disminució d'un -25,3 %. S'ha de dir, en qualsevol cas, que la dada del 2019 ja presentava una reducció important (-9,2 %), molt dràstica en les activitats de venda i reparació de vehicles de motor. S'encadenen així dos anys en què minva considerablement el valor real dels béns de capital materials.

7.7.

L'OCUPACIÓ

Amb independència de les dades que comentarem a continuació, s'ha de tenir en compte que el recurs als expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO) ha resultat clau durant la pandèmia, i ha desplaçat l'ajust més cap a la reducció d'hores de treball, per exemple amb reduccions de jornada, i en certs casos limitant fins i tot la formalització d'acomiadaments procedents.

D'acord amb les dades de l'EEE, el total de persones ocupades el 2020, fixes o eventuais, en el sector del comerç, expressat en mitjana anual, és de 73.337, xifra que representa una reducció del -7,1 % respecte al 2019 (78.969). El comerç al detall, que concentra més del 60,0 % del capital humà del sector, presenta una davallada lleugerament més moderada (-6,7 %), que contrasta amb la de la branca de venda i reparació de vehicles de motor (-9,1 %), tot i que les persones ocupades en aquestes activitats representen només un poc més del 10,0 % del total (vegeu el quadre I-7.5).

Del total esmentat, el 81,9 % (60.080 persones) correspon a personal remunerat. Del conjunt del personal remunerat, un 79,9 % ho és a jornada completa, percentatge que és lleugerament superior al d'un any enrere (79,5 %). En l'estructura ocupacional remunerada a jornada completa del conjunt del sector s'observa una diferència, semblant a la de l'any 2019, de 9,4 punts percentuals entre la taxa masculina (54,7 %) i la femenina (45,3 %). Aquest desequilibri s'amplia o es redueix segons el tipus d'activitat. Així, el comerç al detall registra una forta presència femenina i arriba gairebé al 62,0 % del personal remunerat —baixa una mica respecte a l'any precedent—; en canvi, en les activitats de venda i reparació de vehicles de motor aquesta presència és del 16,2 %, una mica superior al percentatge del 2019. En contraposició, la distribució del personal remunerat a jornada parcial evidencia una presència femenina majoritària, que arriba al 75,1 % en el conjunt del sector i que, en les activitats de comerç al detall, s'amplia fins al 77,9 % del total de persones ocupades a jornada parcial.

QUADRE I-7.4. PRINCIPALS RESULTATS D'EXPLOITACIÓ DEL SECTOR DEL COMERÇ A LES ILLES BALEARS SEGONS L'ACTIVITAT (MILERS D'EUROS) (2019-2020)

	Venda i reparació de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
2019				
Ingressos d'exploració	2.032.211,3	5.818.648,5	7.847.885,1	15.698.744,9
Despeses d'exploració	1.940.375,8	5.554.241,0	7.361.587,6	14.856.204,4
Inversions en actius materials	25.107,4	80.757,6	106.963,3	212.828,2
2020				
Ingressos d'exploració	1.607.025,6	4.479.809,6	6.826.321,7	12.913.156,9
Despeses d'exploració	1.563.233,1	4.407.301,8	6.601.042,4	12.571.577,4
Inversions en actius materials	-4.569,8	60.536,3	102.976,3	158.942,8

Font: IBESTAT (2022), a partir de dades de l'INE, Estadística estructural d'empreses. Disponible a: https://bestat.caib.es/bestat/estadistiques/c53d9312-071f-40fa-92a2-1e759b129fa9/5327df15-b405-4c4e-8764-df021ae855c3/ca/l/250001_2602.px (Accedit: 22 juliol 2022)

QUADRE I-7.5. DADES D'OCCUPACIÓ DEL SECTOR DEL COMERÇ SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2019-2020)

2019	Comerç a l'engròs				Total
	Venda i reparació de vehicles de motor	Comerç al detall	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	
Personal ocupat mitjà	8.265	47.778	22.925	47.778	78.969
Personal ocupat a 30 de setembre	8.060	46.632	23.186	46.632	77.878
Personal ocupat mitjà remunerat	6.491	39.031	19.687	39.031	65.209
Personal ocupat remunerat a 30 de setembre	6.286	37.886	19.967	37.886	64.139
Personal ocupat mitjà no remunerat	1.774	8.747	3.238	8.747	13.760
Personal no remunerat a 30 de setembre	1.774	8.746	3.218	8.746	13.739
Personal remunerat total a jornada completa	5.837	28.765	17.265	28.765	51.867
Personal remunerat homes a jornada completa	5.034	10.778	12.492	10.778	28.304
Personal remunerat dones a jornada completa	803	17.987	4.773	17.987	23.563
Personal remunerat total a jornada parcial	654	10.267	2.422	10.267	13.342
Personal remunerat homes a jornada parcial	394	2.380	927	2.380	3.702
Personal remunerat dones a jornada parcial	259	7.886	1.495	7.886	9.640
Personal remunerat equivalent a jornada completa	6.157	34.784	18.698	34.784	59.640
Hores treballades del personal remunerat	11.134	62.760	33.623	62.760	107.517

continua

	Venda i reparació de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
2020				
Personal ocupat mitjà	7.510	21.239	44.587	73.337
Personal ocupat a 30 de setembre	7.305	20.920	44.387	72.612
Personal ocupat mitjà remunerat	5.972	18.175	35.933	60.080
Personal ocupat remunerat a 30 de setembre	5.766	17.869	35.758	59.392
Personal ocupat mitjà no remunerat	1.539	3.064	8.654	13.257
Personal no remunerat a 30 de setembre	1.539	3.052	8.629	13.220
Personal remunerat total a jornada completa	5.439	16.115	26.440	47.993
Personal remunerat homes a jornada completa	4.556	11.613	10.076	26.245
Personal remunerat dones a jornada completa	883	4.502	16.363	21.748
Personal remunerat total a jornada parcial	533	2.061	9.494	12.087
Personal remunerat homes a jornada parcial	203	703	2.101	3.006
Personal remunerat dones a jornada parcial	330	1.358	7.393	9.080
Personal remunerat equivalent a jornada completa	5.695	17.331	32.062	55.089
Hores treballades del personal remunerat	8.748	29.014	52.718	90.480

Font: IBESTAT (2022), a partir de dades de l'INE, Estadística estructural d'empreses. <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/economia/servis/annual-servis-macromagnituds/c53d9312-071f-40fa-92a2-1e759b129fa9> (Accedit: 22 juliol 2022)

Unitats: Nombre de persones i milers d'hores.

D'altra banda, si es considera l'ocupació del sector equivalent a jornada completa, el personal remunerat és de 55.089, un -7,6 % inferior al de l'any anterior

(59.640). Finalment, el total d'hores treballades arriba als 90,5 milions i representa una reducció interanual d'un -15,9 %.